

Vzpon na severno steno Eigerja pod stopnicami

1

Poslednjič sem vstopil v stanovanje na prvi četrtek v aprilu. V tistem času sem že nekaj tednov pisal sestavek o prvem vzponu na severno steno Eigerja in nad mestom je ždel fen, ki je ljudi spravljal v nemir in naglico. Zadnji sem zapustil prostore uredništva časopisa in se s podzemno odpeljal domov, v mislih pa sem bil še vedno pri tistem prvem vzponu na Eiger. Med vožnjo sem stal blizu dveh moških v vpadljivih jopičih. Njuna ovratnika sta bila zapeta skoraj čisto pod vrat, pogovarjala sta se o prihodnjem koncu tedna, govorila sta napol v jopiča, napol drug drugemu in slišal sem, kako je eden od njiju ravnokar rekel »zvečer bo pa garantirano zakon«, ko je vse skupaj prekril hrup zapirajočih se vrat. Na hrbtu drugega od njiju je bil v velikih črkah izvezen napis »Mammut Extreme« in v hipu, ko sem ga v mislih tiho ponovil, se je zaslišala napoved voznika podzemnega vlaka, ki je zvenela kot Mammut Extreme Stiglmairplatz.

Anderl Heckmair je s prijateljem Wiggerlom iz Münchna odkolesaril v švicarski Grindelwald, pisalo se je leto 1938. Točno pred severno steno Eigerja sta si postavila šotor, popila Ovomaltine in se lotila vzpona, oblečena v puloverja. Na poti sta srečala slavnega alpinista Heinricha Harrerja, ki je s svojim soplezalcem v steni že dlje časa preizkušal smeri. Fanta sta Harrerjevo navezo vzela s seboj in potem so štirje skupaj v sedemnajstih urah preplezali steno. Na terasi hotela v kraju Kleine Scheidegg so tedaj stali dopustniki v pumparicah in vzpon opazovali skozi daljnoglede. Ko je Heckmair prispel na vrh, ga je najbolj skrbelo to, da za čez noč ne bo našel prenočišča, kajti obema z Wiggerlom je zmanjkalo denarja. Kmalu so Heckmaierja kot vojaka poslali na vzhodno fronto, pozneje je bil alpinistični vodnik v Oberstdorfu. Pred dvema mesecema, prvega februarja, je Anderl Heckmair, veličastni osvajalec Eigerja, umrl. To je bilo na moj osemindvajseti rojstni dan.

Bil sem pregaran, to je rekla M. in ni se motila. Pred dvema tednoma sem prosil za dopust, a mi niso odgovorili. Morda so slutili, da mi dopust sploh ni pomemben. Nisem bil tip za sončnike na plaži. Želel sem si samo prijazne tišine, kakršna ovija majhna mestna pokopališča. Tako sem si predstavljal dopust, kot prijazno tišino, v kateri bi imel svobodo gibanja. Izstopil sem na trgu Rotkreuzplatz, vendar nisem zavil v Leonrodstraße kot vedno, temveč v eno ulico naprej. Pločniki so bili mokri in čisti.

Pred mano je hodila mlada ženska, ki je bila s svojim svetlo rjavim konjskim repom od zadaj

podobna M. A bila je malo večja in imela je rjave usnjene škornje, obute čez kavbojke. Hodila je naglo, kot jaz.

Pred dobrim letom sva se preselila v hišo v ulici Jutastraße, tiste dni je snežilo in ogrevanje je bilo pokvarjeno in zato naju je nekaj tednov zeblo in M. skorajda ni šla iz postelje. Ko sem iz uredništva prišel domov, je moja sapa v golih sobah delala oblačke.

Tudi mlada ženska pred mano je zavila v Jutastraße, in to me je vznemirilo. Ulica ni bila dolga. Ženska je res upočasnila korak pred našim vhodom, z drobnim gibom povlekla torbico predse in začela brskati za ključi. Ustavil sem se, kar pa bi lahko bilo videti razumno zgolj nekaj sekund. Potem sem se obrnil na levo, prečil dovoz v garažo in šel k majhnim kovanim vratcem, na katerih je pisalo »Prosimo, zapirajte vrata«. Preko dvorišča sosednje hiše sem prispel na naše dvorišče, na katerem je bila samo majhna uta za posode z odpadki ter majhen vrt, kjer je hišnikova žena nasadila hortenzije. Hortenzije so lansko poletje zrasle tako visoko, da so se čebele na poti k njihovim najvišjim cvetom morale odpočiti na najinem balkonu. Skozi priprta masivna železna vrata sem vstopil na stopnišče. Negibno sem stal, nad mano pa so po lesenih stopnicah odmevali ženski koraki. Ni prižgala luči, stopnišče je bilo temno in tema je imela rahel vonj po pečenem mesu, kajti v hiši je bila mesnica. Slišal sem, kako so se ženski koraki ustavili in kako so se odklepala vrata, imel sem občutek, da je moralo biti v tretjem nadstropju. Midva sva stanovala v drugem.

Stikalo za luč me je ubogalo šele, ko sem pritisnil drugič, počasi sem se vzpenjal po stopnicah s časopisom iz najinega nabiralnika v roki, kar je pomenilo, da M. danes spet ni šla iz stanovanja. Pri naju je gorela luč in skozi mlečno steklo starih vrat toplo in enakomerno sijala na stopnišče. Pred pragom sem zagledal par čevljev. Običajno nihče ni postavljajl čevljev pred vrata, razen otroške gumijaste škornje. Bili so nizki moški čevlji, lepo položeni ob najin predpražnik. Športne, ozke oblike, a ne telovadni copati, blede zeleno usnje pa je bilo na nekaj mestih popokano, notranje usnje je bilo rumeno, z vrha sem opazil temnejše lise, odtise nogometnih žog. Vezalke so se mi zdele mnogo predolge. To niso bili moji čevlji.

S komaj slišnim pokom je ugasnila luč na stopnišču, jaz pa sem stal v temi pred parom tujih čevljev pred najinim pragom. Kot da bi obenem z lučjo potihnili tudi šumi v ozadju, je bila tišina na stopnišču izrazitejša. V enem od zgornjih nadstropij je mlel pralni stroj. Za te čevlje ni bilo nobene razlage, M. ni imel brata ali prijateljev, ki bi nenapovedano prišli na obisk. Včasih je imela prijatelje, gotovo, a so se z leti razgubili. Rumena notranja obloga čevljev je bila v mraku še vedno dobro vidna. S stopalom sem se čevljev previdno dotaknil in jih potisnil nekoliko stran, da so rahlo udarili ob vrata. Iz stanovanja sem slišal glasove. Ženski

glas je pritajeno govoril, kot da bi glas prihajal izza dvojih zaprtih vrat, nisem mogel ugotoviti, ali je bila M. Glas je deloval sproščeno in mehko, kot da bi govoril človeku, ki že dlje časa sedi v toplem prostoru. Moški glas je bil slišati še bolj oddaljen, toda razločno sem razbral trde zloge, s katerimi se je začejala vsaka tretja ali četrta beseda. Nato so se odprla ena vrata, pogovor je postajal glasnejši, vendar nisem razumel posamičnih besed, odprla so se še ena vrata in oba glasova sta blizu mene šla mimo. Naenkrat sem v neposredni bližini zaslišal, kako je nekdo zataknil verižico na vratih, prav tisto, ki sva jo z M. vsak večer uporabljala v tihem obredu in brez njenega svetlega rožljanja, ki nama je dajalo občutek varnosti, nisva mogla leči k počitku.

Glasovi so postajali vse tišji in občutek sem imel, da so se v oddaljevanju objeli, se v smehu sprijeli, dokler niso vsega skupaj preglasili šumi, ko je nekdo potegnil vodo v stranišču. To je bilo pri nama zelo glasno, kajti voda je iz zbiralnika tik pod stropom padla skoraj dva metra globoko v školjko. Stopil sem korak stran od vrat, svetloba je nespremenjeno sijala skozi mlečno steklo na stopnišče, a je izgubila malo topline. Iz stanovanja se je zdaj slišalo žvenketanje krožnikov, ki jih je nekdo jemal iz omare in postavljaj na mizo, to pa je spremljal miren pogovor obeh glasov. Skozi vratno režo je nežno prodiral vonj po vroči čebuli. S ključmi v rokah sem stal tam in bil nekoliko brez sape.

Spet je oddaljeno kliknilo, ko se je prižgala luč na stopnišču, slišal sem, da so se spodaj trdo zaprla vrata nekega stanovanja, malo zatem pa še hišna. Prestrašil sem se in ozrl, vtaknil ključ v plašč in odšel – kot da bi ravnokar odhajal iz hiše. Pohitel sem po stopnicah navzdol, kot da bi nastopal v kakšnem filmskem prizoru, in prišel do poštnih nabiralnikov na steni pred vrati v klet. Pred najinim nabiralnikom sem se ustavil, kot da bi majhen napis opravljaj enako nalogo kot tablica z napisano registrsko številko na parkirišču kakšnega podjetja, kot da bi tukaj lahko parkiral avto in ugasnil motor.

Hiša je stara in ima veliko, visoko obokano vhodno vežo. Stene so do brade visoko obložene z modrimi ploščicami. Luč je spet ugasnila, klik intervalnega stikala pa je bil tokrat zelo blizu. Za hip sem zaprl oči. Na notranji strani vek so utripali zeleni čevlji pred najinim vhodom. Čevlji so bili last nekega moškega, ki je bil v najinem stanovanju in se je pogovarjal z M., tudi prav v tem trenutku. Pogrnila sta mizo in potegnili vodo na stranišču. Nekaj se je moralo zgoditi. Pred nekaj urami sem v tem stanovanju vstal iz postelje, prebudil M. in se pred omaro obenem oblačil, pogovarjal sem se z njo kot vsako jutro, mehko, skladno z ritmom njenega prebujanja, in jo kot vedno vprašal, kako je spala, kaj je sanjala in kakšni drobni nesmisli so

se morda pripetili. Ali sem danes zjutraj odprl okno? Sem pripomnil kaj o vremenu? Je sonce na robovih žaluzij sijalo v sobo kot bleščeč okvir? Ali ni M. celo vstala in si natočila kozarca vode? Vse to bi se lahko odvijalo tudi včeraj ali pa sploh nikdar. Skozi ograjo stopnic sem pogledal navzgor, toda v mraku se je videlo samo nekaj metrov daleč. Zgoraj je bilo vse zavito v nekakšno leseno temo. Nisem čutil želje, da bi se vrnil gor.

Pod stopnicami je bil prostor. Tam sta stala otroški voziček in koš za reklamne časopise, ki ga je hišnik občasno izpraznil. Stopnice so se skoraj kot streha bočile nad prostorom. Voziček sem povlekel malo ob stran in bil sem prevzet, kako gladko so pod mojimi rokami stekla kolesa. Tam zadaj je bila popolna tema. V deških letih sem imel sobo pod streho, postelja je stala točno pod robom, kjer se je začel strešni nagib. Ko sem vstajal iz postelje, sem se včasih udaril v glavo, a spal sem dobro in še leta po tem, ko so starši prodali hišo s to podstrešno sobo, sem lahko zaspal samo, če sem si predstavljal poševno streho moje otroške sobe.

Smuknil sem pod stopnice. Tla so bila topla, pod rjavimi ploščicami je bila verjetno cev centralne kurjave. S hrbtom sem se naslonil na steno, točno tam, kjer sem lahko glavo brez napa prislonil na rob stopnic. Z nogami sem predse premaknil voziček, tako da je stranica zakrivala moje sedišče. Koš za papir sem zbrcal na desno, da je dajal vtis stražnega stolpa. S časopisom sem si postlal, za boljšo izolacijo. Poskušal sem se spomniti, kateri moj članek je bil danes objavljen v njem, bila je dvokolonska objava o nekem televizijskem filmu in bil sem zadovoljen, da se je zdaj izkazala za koristno.

Udobno sem se namestil, sedel sem na toplih tleh, iztegnjene noge so ravno segale do vozička, ki je imel nameščeno dežno zaščito in me je skoraj povsem zakrival. Pogled s strani je zapiral koš za papir, ki je bil malo nižji od vozička. Luč je ugasnila, od daleč sem slišal, da je na Cerkvi Srca Jezusovega odbilo osem in še pred zadnjim udarcem zvona sem, povsem zoper svojo navado, zadovoljen zaspal.

Naslednje dni sem preživel pod stopnicami. Ponoči sem se kdaj sprehodil po dvorišču, a le redko. Nisem imel nikakršne potrebe po gibanju in spremembah. Nisem se dolgočasil. V nekakšnem stanju budnega spanca sem v mislih nadaljeval s pisanjem sestavka o vzponu na Eiger, ne da bi seveda res pisal. Pa vendar so bile te misli zelo podrobne in tako natančne, da sem lahko stavke v svoji glavi čez nekaj ur kot v računalniku izbrisal in se je nadaljevanje besedila preprosto pomaknilo navzgor, lahko sem tudi premikal cele odlomke, druge pa v miru popravljaj. To opravilo me je zelo zaposlilo, besedilo je medtem naraslo na devet strani in venomer sem pripenjal nove in nove dele. Med daljšimi premori sem poslušal korake ljudi nad mojo glavo ter v tistih trenutkih zasnoval novo besedilo v glavi, zapisoval sem nekakšen katalog, nekakšne hitre osebne izkaznice ljudi na podlagi njihovih korakov. Kako rad bi danes posegel po teh opisih, spomnim se, kako mogočni in lucidni osnutki so to bili, podobni beležkam sommeliera med vinsko pokušino.

Neka ženska, na primer, je zjutraj prihajala iz vrhnjega, četrtega nadstropja, ter na vsako stopnico udarjala s takšno silo, da sem, še preden se mi je čisto približala, skrtil glavo med kolena kot v letalu, ki strmoglavlja. Stopnice so ječale še nekaj minut po tem, ko je topotalka odšla iz hiše, kot da bi se počasi spet morale sprostiti in si poravnati kosti. Zvečer, ko je ženska prišla domov, njenih korakov od drugih skorajda ne bi mogel razločiti. Pribijala je samo zjutraj. Ljudje so zvečer hodili drugače kot zjutraj, odkradli so se v svoja stanovanja, neopazno ali olajšano ali pa tako obteženi z nakupovalnimi vrečkami, da so morali po vsakem koraku narediti kratek premor, kot če bi dihali redek zrak. Ob takšnih korakih sem si zamišljal, da je to Anderl Heckmair v zadnjih korakih čez severni raz na Eigerjev vrh. Nekateri so se celo ustavili za prvim podestom in gledali skozi okno.

Pod stopnicami me je velikokrat skrbelo, da bi me uporabniki stopnišča odkrili. Za ta primer sem si izmislil dvogovor, ki sem ga neprestano spreminjal in na novo preizkušal, ga kje malo okrasil ali drugje skrajšal. V vseh različicah pa sem se branil predvsem tako, da sem poskušal dajati vtis, kot da kar nekako po naključju sedim pod stopnicami. Kot da sem samo za hipec iskal prostorček za počitek in se je kotiček pod stopnicami pač ponudil sam od sebe. Skupaj z ljubko mero raztresenosti in prepričljivo držo, češ, kaj pa je pri tem takega, bi tiste, ki bi me odkrili, zmožni toliko zamotiti, da bi jo podurhal na dvorišče, dokler ne bi zapustili prizorišča.

Zaenkrat se nisem imel namena seliti. Za besedilo o Eigerju bom potreboval še veliko časa, to je že bilo jasno, jaz pa zanj nisem poznal boljšega delovnega okolja kot temo skrivališča pod

stopnicami, ki, kot je bilo videti, nikdar ni pritegovalo podrobnejših pogledov. Na uredništvo časopisa sploh nisem mislil. Konec koncev so časnik vsak dan natisnili tudi brez mene, vsako jutro okrog šeste jih je neutrudni albin naglo tlačil v reže nabiralnikov kot razstrelivo v skalne razpoke. Pri takšni obravnavi se je prva stran pogosto nagubala in tako so me ves dan gledali strnjeni naslovi, čudno skrajšane besede, ki so se poleg vsega iztekale v žrelu nabiralnika, meni nevidne. Bilo mi je še kar v zabavo, da sem iz pomečkanih delov uganil cel naslov kakšnega članka. Pri velikih dnevnih časopisih je bilo preprosto, ker so glavni nadnaslov vedno sestavili iz političnih pojmov in stalnih fraz. Pri rumenem časopisju je bilo mnogo težje, ker so se zelo trudili, da so bili njihovi naslovi čim bolj vpadljivi in skrotovičeni. Veliko časopisov je ves dan preživelo v nabiralnikih in nemalo jim je od tam končalo v mojem stražnem stolpu, košu za papir. Toda nisem se mogel prisiliti, da bi kakšnega prebral. Zadostovalo mi je reševanje ugank o naslovih na naslovni strani, pa čeprav pri tem nikdar nisem bil čisto prepričan, ali sem prav uganil.

Pod stopnicami nisem nič jedel. Od prvega trenutka nisem več čutil lakote. Na začetku sem videl razlog v tem, da se ne gibljam, vendar sem si kaj kmalu moral priznati, da bi celo pri najmanjši porabi energije moral opaziti šibkost. Toda nasprotno, občutil sem nekakšno sitost, ki se je kdaj stopnjevala v občutek prenapolnjenosti. Kdaj točno je to nastopilo, je bilo verjetno povezano z vonji iz mesnice, kajti tako močan občutek, kot bi se prenajedel, sem imel samo dvakrat na teden, ko so v mesnici pekli mesni sir. Vendar zaenkrat nisem imel časa, da bi to podrobneje raziskal. Če me je kdaj prijelo, da bi kar tako postal lačen, sem se počutil kot violinist, ki bi rad nekaj izvedel, pa nima glasbila. Prevevala me je skorajda ponosna misel, da sploh ne presnavljam, da sem prav poseben človek. A se s tem nisem prav veliko ukvarjal.

Nekega dne vozička ni bilo več. Ta dan sem dolgo spal. Mesto na lesenem opažu, kamor sem med spanjem polagal glavo, je v tem času že potemnelo in se rahlo svetilo. To spoznanje me je navdalo s težko razločljivim zadoščanjem.

Doslej sem mislil, da voziček ni več v uporabi, da so ga pač za vedno postavili sem in da je njegovega lastnika vedno zbolelo, kadar je šel mimo, kar pa se je naučil sprejeti. Edina družina z majhnim otrokom je voziček vedno vlačila po stopnicah. To je nad mojo glavo ustvarjalo trušč, ki se je prijetno razlikoval od korakov.

Zdaj, ko ni bilo vozička, je bil prostor nekako gol. Videti je bilo, da se pred mojim prebujajočim se in tipajočim pogledom spreminja. Moje oči so begale sem in tja, kot bi na daljnogledu nastavljal ostrino, ter po končanem pregledu z nastalim položajem niso bile zadovoljne. Koš za papir je zdaj kot nekaj nezatnega stal ob strani. Če sem iztegnil noge, sem pogrešal goščavo ogrodja vozička, v kateri so se doslej lahko razprostrle. Zdaj so prazno in dolgo molele v odprt prostor. A kar se tiče moje neopaznosti, se z umanjkanjem mojega poglobitnega zaklona ni nič spremenilo. Stanovalci so kot vedno prihajali mimo skrivališča pod stopnicami, v enakem jutranjem zaporedju, ki so se ga med tednom izjemno natančno držali. Vsak ob svojem času so odhajali iz hiše in ta red se je le poredko podrl, kadar se je kdo spotaknil ali se v naglici takoj vrnil, ali pa, kadar je nekdo na zadnji stopnici negotovo omahoval. Vsekakor pa je veljalo, da so se takšne motnje običajno zgodile naenkrat in vplivale na vse uporabnike stopnišča.

Ob takšnih dnevih me sicer niso opazili, je pa trpelo moje delo. Nisem si mogel takoj priklicati v spomin daljših odlomkov o vzponu na Eiger. Tako sem se z veliko muko uspel toliko zbrati, da sem celotno prečenje »Belega pajka«, ki je vse do dandanes odločilna točka vseh vzponov na Eiger, našel samo v starejši različici. Ko sem preletaval povsem nedokončane stavke, prebiral formulacije, za katere sem mislil, da sem se jih že zdavnaj odkrižal, ko sem v vsaki vrstici našel zatipke in netočnosti, ob katerih sem bil obenem osramočen in razburjen, sem bil zaskrbljen. Ob bežni oceni celotnega besedila sem ugotovil, da je bilo nekaj odsekov še zmeraj enako brezhibnih kot včeraj. Za druge sem imel občutek, da so se znašli v različnih stanjih piljenja, nekaj redkih mest, prehodov in opomb pa se sploh nisem spomnil. Naj sem si še tako prizadeval, sem izgubljene dele ugledal samo za hipec, vendar ne dovolj dolgo, da bi jih razločno prepoznal. Za ugotavljanje škode in prvo zasilno shranjevanje sem porabil ves dopoldan in dele popoldneva.

Bil sem tako zatopljen, da korakov najprej sploh nisem zaznal. Bili so drugačni od drugih in prihajali so od zgoraj. Prve dni pod stopnicami, ko sem snoval katalog korakov, sem si večkrat poskušal zamišljati, kako bi hodila M. Predstavljal sem si, kako hodi ob meni in pred mano, jo še enkrat pospremil po galerijah in tržnicah, pri čemer sem jo vedno spremljal, vendar nisem dobil uporabljivega rezultata. Zdaj sem to, kar sem iskal, naenkrat začutil kot odmev. Ta hoja morda ni bila povsem namenjena premikanju naprej. Koraki so se z vsakim premikom naprej spet nekoliko povlekli nazaj, na ta način se skoraj niso dotikali tal in so morali po nekaj stopnicah z vmesnim korakom narediti majčken poskok, da so se uskladili z ritmom stopnic. Vse to sem si sestavil šele z zamudo in dokler sem si uspel ustvariti razlago in odložiti neshranjeni vzpon na Eiger, so se hišna vrata že zatresnila, da je rahlo zažvenketala šipa v njih. Notranjost hiše so napolnjevale sončne nitke, v katerih so počasi plavali delci prahu. Gor in dol.

Hotel sem se spet lotiti besedila, toda zajel me je nemir. Izginuli otroški voziček in M.-jini koraki so me spravili iz tira. Obujal sem spomine nanje, prav posebej pozorno, tako kot obujamo spomin na poslednje besede pokojnika. Ni pogledala proti nabiralniku in zapustila je hišo brez omahovanja.

Ko sva poslednjič pred tremi, štirimi tedni skupaj odhajala iz hiše, se je na stopnišču kot običajno obrnila in odšla nazaj, pod pretvezo, da je pozabila ključ. Takrat sem jo deset minut čakal pred izložbo mesnice, preden je previdno stopila iz hiše. V stanovanju se je preoblekla, zdaj je namesto belega krila nosila temne hlače, v zadregi gledala v tla, me proseče hitro prijela za roko in svojo dodala v slaboten prijem. Ta slabotnost je bil strah.

Strah je ni spremljal zmeraj, šele čez nekaj časa se je priselil k nama, kot bolni sorodnik. Prvo leto ga še ni bilo, čeprav je M. pozneje trdila, da ga pač nisem opazil. V tistem času sva se sestajala na klopi v parku Hofgarten, ki je bil na pol poti med njeno fakulteto in mojim uredništvom. Enkrat sva se pač sestala tam, potem pa sva vsak dan prihajala k tisti klopi, vedno ob uri prvega zmenka, ne da bi se o tem kaj dogovarjala. Bila sva plašna, obenem pa te poteze v značaju drugega nisva znala prepoznati, in tako se je od začetka vzpostavilo zaupno ravnovesje. Naslednje tedne si nobeden od naju ni upal predlagati zmenka za naslednji dan. Pred tihimi srečanji v parku, ki so se vsak dan ponavljala, se je porajalo le negotovo upanje. Vsak dan znova sem bil prepričan, da M. ne bo, in to mučno predstavo sem poskušal blažiti z izmišljevanjem razumljivih razlogov za to, da ne pride. Vsak dan sem v torbo vestno dajal knjigo, skladno s počutjem pač »Pana« Knuta Hamsuna ali Byronove dnevnik, kajti takrat

nisem hodil v Hofgarten na zmenek z M., temveč malo brati. Še do danes mi ni uspelo prebrati niti vrstice teh dveh knjig. M. je vedno prišla. V košari na kolesu je imela Canettijevo »Slepitev« ali kak roman Françoise Sagan. Toda M. je knjigi pozneje prebrala. Zelo sva si bila podobna. Ko sem vzel Byrona, je ona prišla s Françoise Sagan. Tako so se zaljubile tudi najine knjige in danes na M.-jini knjižni polici drug ob drugem stojita Byron in Saganova, pri meni pa Canetti in Hamsun ležita drug na drugem, svoje knjige namreč nalagam kot stolpe do višine kolen. Ob srečanjih v parku je minilo poletje, ne da bi počela še kaj drugega kot sedela drug zraven drugega na klopi. Živa meja iz rdeče bukve, ki je najina hrbta zaslanjala pred mestom, je na nekaj mestih ogolela, potem pa M. nekega dne ni hotela sestiti na klop, temveč me je prijela za roko, in ta prvi prostorček sva zelo previdno zapustila.

4

Nered pod stopnicami sem le stežka spet omejil. Obenem tudi nisem hitel. Zaplete tega dne sem pripisal konstrukcijski napaki miselne stavbe, neravnemu skeletu, v katerega sem v naglici naphal preveč slojev, zaradi česar je naposled moral popustiti. Takšnim zapletom sem se v bodoče želel izogniti in ves dan sem skrbno razvrščal besedila v glavi, jih stran za stranjo razgrinjal in nastala prazna mesta okušal kot osvežitev. Okrog poldneva je bilo v hiši mirno, okrog štirih pa so se začeli vračati prvi stanovalci ter v hišo zanesli okus po poteptanem in izdihanem. Nisem se zmenil zanje, pokrčil sem noge ter se predajal urejanju dokumentov in novemu začetku. Dele besedila o vzponu na Eiger, ki sem jih čutil nespremenjene, sem zložil v kot, vse nepopolne pa sem previdno razgrnil, ob tem pa me je hudo skrbelo, da bi nova sapa dokončno zmedla razpršene posamične dele. Delal sem sterilno in z ravnimi gibi, kot zdravnik pri operaciji, z zavestjo, da pred mano leži nekaj živega. Dela besedila pa kljub temeljitemu iskanju nisem mogel najti, namreč tistega z opisom približevanja Anderla Heckmairja vznožju severne stene Eigerja. Prečesaval sem začetke stavkov, išoč rešilni stik, kot čakajočo množico pred sabo, išoč točno določen obraz. Toda v moji pripovedi je bila med prihodom v Grindelwald in prvimi raztežaji v steni vrzel. Nekajkrat sem preiskal besedilo, a nisem ničesar več našel. Še bolj me je vznemirjalo, da res nisem več vedel, kaj sem v tem odlomku napisal. Tudi arhiv mi ni pomagal. Heckmairjevo približevanje Eigerjevi steni sem preprosto izgubil, ohranil se ni niti korak niti slika in za zaprtimi vekami sem videl samo hišna vrata, ki so se zaprla za M. Bila so rdeča in vijolična.

Dolgo sem jih moral gledati.

Hej, kaj pa počnete tukaj?

Rdeča in vijolična vrata pod mojimi vekami so se razblinila. Nadomestile so jih te besede, kot svetlobni reklamni napis so se zapeljale z leve proti desni, mnogo prehitro. Vedel sem: ko se bodo ustavile, bom moral odpreti oči in nič več ne bo, kot je bilo.

Moškega v hiši še nisem videl. Med hojo se je ustavil in zato zdaj nekako čudno s celim telesom postrani obrnjen proti meni stal kakšne tri metre stran, čez rame je na dolgem naramniku nosil staro bombažno torbo. Njegovi beli in dolgi lasje so mu padali s strani glave, a tako, da jih nihče ni opazil. Okrog vratu je imel vrvico, držala je očala, ki so počivala na izbočenem trebuhu.

Njegovo vprašanje je še vedno viselo v zraku. Prijazno me je gledal.

Vedel sem, da moj na pamet naučeni dvogovor ne bi bil na mestu. Zato sem rekel:

Delam.

Brez trohice osuplosti je odvrnil:

Delate pod stopnicami.

Saj so tudi moje stopnice, stanujem v drugem nadstropju.

Koliko časa pa že takole sedite?

Pomolčal sem in v istem trenutku pomislil točno na to.

Ne bi mogel točno reči, vsekakor kar dolgo, nekaj dni, dva tedna, več verjetno ne.

Starec se je prestopil. Njegov izraz ni razkrival nič posebnega, kar me je nekoliko razočaralo.

Zdaj je prijel svoja očala.

Bi morda vstopili?

Očala so se dotaknila vrat. Jaz sem še vedno ždel pod stopnicami s pokrčenimi koleno in zdaj sem opazil, da sem imel od dolgotrajnega molčanja okorela usta, ko sem govoril, so mi škrtale čeljusti.

K vam?

Ja, tukaj stanujem, pišem se Jahn. Danes je, no, hočem reči, danes bom skuhal kosilo.

Piščanca s papriko.

Govoril je mehko, njegov glas se je lagodno sprehajal med besedami. Piščanca s papriko. Ta beseda je bila kot novo sonce, ki je kaj hitro vzšlo nad mojimi besednimi gorami ter od tam

sijalo v stavke iz granita, ledenikov in vrhov, smukalo se je skozi gorniško izrazje, skozi vse tiste oprimke, kovinske pripomočke in kline je piščanec s papriko dajal rdečo toploto.

Naravnost pretopil se je skozi moje delo zadnjih dni.

Z mene je kapljalo.

Prevedla Urška P. Černe